

Županijska matična razvojna služba
siječanj, 2026.

**PROGRAM RADA ŽUPANIJSKE MATIČNE RAZVOJNE SLUŽBE GRADSKE
KNJIŽNICE RIJEKA SA ŠKOLSKIM KNJIŽNICAMA
PRIMORSKO-GORANSKE ŽUPANIJE ZA 2026. GODINU**

Stručni nadzor i praćenje rada školskih knjižnica

Stručni nadzor obavljać će se, prema planu stručnih nadzora, neposrednim uvidom u rad pojedine školske knjižnice, pri čemu će prioritet imati one školske knjižnice koje zaostaju u osnovnim parametrima *Standarda za školske knjižnice (NN, 61/2023)*, prije svega veličini i organizaciji prostora. Rezultat nadzora je pisano izvješće koje će se dostaviti školskoj knjižnici, ravnateljima škola, županijskim i gradskim uredima za odgoj i obrazovanje te nadležnim institucijama (NSK, MZOM). Pored toga, stručni nadzor će se obavljati i putem uvida u statističke i druge podatke o poslovanju knjižnica.

Poticanje razvoja školskih knjižnica i dostizanje *Standarda*

Standard za školske knjižnice, a naročito koeficijenti izvodljivosti polazište su za komunikaciju s ravnateljima i osnivačima škola (županija, gradovi) u cilju dostizanja propisanih parametara kad je riječ o uvjetima rada školskih knjižnica.

Županijska matična razvojna služba će na temelju obavljenih stručnih nadzora, statističkih podataka, analize stanja i usporedbe temeljnih pokazatelja o radu (prostor, knjižnični fond, nabava, djelatnici, radno vrijeme) sa *Standardom* nastojati potaknuti osnivače na ulaganje u školske knjižnice i dostizanje *Standarda*, naročito kad je riječ o prostoru i knjižničnoj građi. Također će se potaknuti Škole u kojima radno vrijeme knjižničara nije sukladno *Standardu* da zatraže od MZO povećanje tjedne norme rada.

Koordinacija i nadzor unosa statističkih podataka za 2025. godinu

Prema hodogramu aktivnosti, unos statističkih podataka o radu knjižnica u *Sustav za jedinstveno elektroničko prikupljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica* odvijat će se od 14. siječnja do 20. veljače 2026. te su, u okviru navedenog, planirane sljedeće aktivnosti:

- poziv knjižnicama za unos podataka i dostava uputa: 12. siječnja 2026.
- organizacija edukacije novih djelatnika i ostalih prema potrebi za modul Statistika i unos online Sustav: GKR, siječanj-veljača 2026.
- kontrola unesenih podataka i zaključavanje sustava: od 9. ožujka do 10. travnja 2026.
- izrada analize podataka iz *Sustava* i usporedba sa *Standardom*: od 23. travnja do 20. svibnja 2026.

Analiza pokazatelja i usporedba sa *Standardom* dostavit će se Hrvatskom zavodu za knjižničarstvo Nacionalne i sveučilišne knjižnice, Ministarstvu znanosti i obrazovanja, Upravnom odjelu za odgoj i obrazovanje Primorsko-goranske županije, Upravnom odjelu za odgoj i obrazovanje, kulturu, sport i mlade Grada Rijeke te objaviti na web stranici Gradske knjižnice Rijeka - podstranici matične djelatnosti.

Suradnja u projektima uređenja i opremanja školskih knjižnica

Prema iskazanim potrebama, ŽMRS će savjetodavno pomagati pri uređenju prostora školskih knjižnica i nabavi opreme.

ŽMRS će se, u okviru svojih mogućnosti, zalagati da prostor i oprema knjižnica budu u skladu sa *Standardom*.

Koordinacija rada u jedinstvenom knjižnično-informacijskom sustavu narodnih i školskih knjižnica Primorsko-goranske županije

Školske knjižnice PGŽ, uz koordinaciju ŽMRS GKR, dio su jedinstvenog knjižnično-informacijskog sustava, a jedan od rezultata je i skupni katalog: <https://katalog-pgz.gkr.hr/> koji je pridonio dostupnosti informacija o knjižničnoj građi.

Radom u zajedničkoj bazi, uz stručnu pomoć ŽMRS, doprinosi se ujednačavanju stručnog rada u knjižnicama u skladu s pravilima struke što podrazumijeva uredne računalne knjige inventara prema vrstama građe, s iskazanom materijalnom vrijednošću, klasificiranu i signiranu građu prema signaturnom sustavu i dr.

Na zahtjev školskih knjižnica Županije za građu čijih zapisa trenutno nema u zajedničkoj bibliografskoj bazi, nastaviti će se izrada zapisa u bibliografskoj bazi i normativnim bazama sustava ZaKi. Bibliografske i normativne zapise mogu izrađivati samo licencirani katalogizatori, što je za narodne i školske knjižnice PGŽ osigurano kroz rad ŽMRS GKR.

Pružanje stručne pomoći vezano uz utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu

Pravilnikom o matičnoj djelatnosti i sustavu matičnih knjižnica u Republici Hrvatskoj (NN 81/2021) stručna pomoć vezano uz utvrđivanje svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu u narodnim i školskim knjižnicama u djelokrugu je rada županijskih matičnih razvojnih službi.

Prema anketi provedenoj početkom 2022. kojom su dobiveni podaci o postojanju knjižnične građe objavljene do 1850. godine, nastaviti će se obavljanje stručnog nadzora, sastavljanje izvješća te dostava Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu u cilju utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu. U 2026. stručni nadzor će se obaviti u Glazbenoj školi Ivana Matetića Ronjgova i Srednjoj talijanskoj školi te sastaviti izvješća.

Za navedenu građu, u suradnji s NSK, pružit će se i savjetodavna pomoć vezano uz postupke zaštite i restauracije kao i digitalizaciju odabranih primjeraka.

Provedba projekta *Zavičajna digitalna knjižnica PGŽ*

Projektom izgradnje županijske digitalne knjižnice, započetim 2021. uspostavljen je zajednički digitalni repozitorij temeljen na kooperativnom modelu i portal *Zavičajna digitalna knjižnica PGŽ*: <https://digitalnaknjiznicapgz.hr/> s ciljem objedinjavanja zavičajne, u prvom redu pisane, baštine i druge građe zavičajnog karaktera i njene bolje vidljivosti na portalu i u skupnom katalogu. To je ujedno i poticaj programima digitalizacije u ostalim knjižnicama na području nadležnosti.

Na portalu su zastupljene dvije školske knjižnice, Pomorske škole Bakar i Prve sušačke gimnazije.

U 2026. godini nastaviti će se suradnja s navedenim knjižnicama na daljnjoj izgradnji digitalnih zbirki te će se savjetodavno pomagati vezano uz digitalizaciju, oblikovanje digitalnih zbirki i opis sadržaja metapodacima.

Nastavit će postavljanje u repozitorij novih naslova digitalnih školskih listova.

Suradnja u projektima i programima na nacionalnoj razini

eKultura – nastaviti će se suradnja u ovom projektu, započeta 2023. godine na način da se iz zajedničkog repozitorija temeljenog na platformi INDIGO šalju podaci u nacionalni sustav trajne pohrane te su baštinski sadržaji pohranjeni u Zavičajnoj digitalnoj knjižnici PGŽ dostupni i na portalu eKultura.

Županijska matična razvojna služba sudjelovat će i u projektima građanske znanosti u suradnji s Nacionalnom i sveučilišnom knjižnicom u Zagrebu kao i najavljenom projektu programa poticanja medijske pismenosti putem mreže knjižnica u suradnji s Agencijom za elektroničke medije.

Organizacija stalnog stručnog usavršavanja knjižničnog osoblja

Organizacija stalnog stručnog usavršavanja knjižničara jedna je od najvažnijih zadaća ŽMRS PGŽ. Tečajevi se većim dijelom organiziraju u suradnji s Centrom za stalno stručno usavršavanje knjižničara. Polaznicima se ne naplaćuje kotizacija, već troškove podmiruje GKR iz sredstava za matičnu djelatnost zahvaljujući čemu je uvijek nazočan veći broj sudionika.

U 2026. godini naglasak će biti na novim tečajevima CSSU-a, a konkretni termini razraditi će se ovisno o planu CSSU za 2026. i raspoloživom vremenu predavača. Dio će biti organiziran kroz webinare, a dio uživo. Konkretni plan napraviti će se nakon objave programa CSSU-a za 2026. godinu i ovisno o odobrenim sredstvima MKM za matičnu djelatnost.

Organizacija stručnih/radnih sastanaka i edukacija školskih knjižničara

Planirani su sljedeći sastanci:

- Unos podataka u Sustav za jedinstveno elektroničko prikupljanje statističkih podataka o poslovanju knjižnica, GKR – Učionica, siječanj-veljača 2026.
- Priprema i provedba revizije i otpisa. GKR – Učionica, ožujak/travanj 2026.

Pružanje stručno-savjetodavne pomoći

Nastavit će se kontinuirano praćenje rada školskih knjižnica u sustavu te pružanje stručno-savjetodavne pomoći i edukacija na temelju uočenih potreba ili na poziv knjižničara u vezi s pojedinim knjižničnim poslovima, metodama rada, novim uslugama, stručnim uređenjem knjižnice, organizacijom fonda, revizijom i otpisom i sl.

Provodit će se kontinuirana edukacija knjižničara školskih knjižnica za rad u novim modulima, prema planu edukacije: rad s korisnicima, unos građe putem računa, revizija i otpis, statistike i dr. Pri tom će se posebna pozornost posvetiti edukaciji novozaposlenih knjižničara.

Knjižničare će se posebno poticati na provođenje revizije i redovitog godišnjeg otpisa te savjetodavno pomagati pri izradi dokumentacije, pomoći pri izlučivanju građe i sl.

Sudjelovanje u radu Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi

Tijekom 2026. godine planirano je sudjelovanje na četiri redovita sastanka Stručnog vijeća županijskih matičnih razvojnih službi te izvanrednim sastancima i edukacijama, prema potrebi.

Sudjelovanje na stručnim skupovima, seminarima i sl.

Planirano je sudjelovanje ŽMRS na webinarima, seminarima i stručnim skupovima vezanim uz rad školskih knjižnica, te stručnim skupovima i seminarima u organizaciji HKD-a, NSK i dr.

Suradnja

Planirana je redovita suradnja s Hrvatskim zavodom za knjižničarstvo NSK, Ministarstvom znanosti, obrazovanja i mladih, Upravnim odjelom za odgoj i obrazovanje PGŽ, Upravnim odjelom za odgoj i obrazovanje, kulturu, sport i mlade Grada Rijeke, županijskim stručnim vijećima osnovnoškolskih i srednjoškolskih knjižničara i dr.

Promidžba

Redovito će se kreirati obavijesti i prilozi o radu ŽMRS na web stranici GKR – podstranici matične djelatnosti.

Ostali poslovi

Pregled popisa otpisane građe školskih knjižnica, distribucija obavijesti o stručnim skupovima i manifestacijama, ispunjavanje i distribucija anketnih upitnika (ankete u svrhu diplomskih i doktorskih radova, istraživanja koja provodi HKD, katedre knjižničarstva, MKM RH i dr.).

Rad u drugim stručnim tijelima

Voditeljica ŽMRS GKR, Ljiljana Črnjar, članica je:

Upravnog vijeća GKR

Stručnog vijeća GKR

Povjerenstva za viša stručna zvanja u knjižničarskoj struci

Komisije za pokretne knjižnice HKD-a (pridružena članica)

Stručna suradnica za matičnu djelatnost, Lara Pavić, članica je:

Komisije za obrazovanje i stalno stručno usavršavanje HKD-a (redovna članica)

Voditeljica Županijske matične razvojne službe:

Ljiljana Črnjar, knjižničarska savjetnica